

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sławomir Mazurek – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agata Trzeciak e-mail: agata.trzeciak@mos.gov.pl, tel. 22 36 92 692</p>	<p>Data sporządzenia 28 czerwca 2016 r.</p> <p>Źródło: art. 290 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie pracR.D.145.....</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Obecnie obowiązujące stawki opłat za składowanie odpadów komunalnych oraz pozostałości z ich przetwarzania, nie stanowią dostatecznej bariery ograniczającej korzystanie ze środowiska jakim jest składowanie tych odpadów, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego. Podobnie jest w przypadku innych odpadów, w odniesieniu, do których Polska jest zobowiązana uzyskiwać określone poziomy zbierania, odzysku i recyklingu (opakowania, sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory).

Składowanie odpadów jako jedna z metod unieszkodliwiania odpadów znajduje się na samym końcu listy w hierarchii sposobów postępowania z odpadami – jest zatem jedną z najbardziej niepożądanych metod przetwarzania odpadów. Zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami powinien następować sukcesywny wzrost ilości odpadów poddawanych odzyskowi, do czego zobowiązują Polskę regulacje Unii Europejskiej. Zgodnie art. 11 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy, państwa członkowskie zobowiązane są do 2020 r. do osiągnięcia minimum 50% wagowo poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu materiałów odpadowych z gospodarstw domowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło.

Niewydanie przedmiotowego rozporządzenia w bieżącym roku może skutkować również **zablokowaniem funduszy europejskich na lata 2014 – 2020** (w związku z niespełnieniem kryterium czwartego warunków *ex-ante*) i nieuzyskaniem wsparcia na łączną kwotę **1 340 747 712 euro** (łączna kwota przeznaczona w ramach priorytetu inwestycyjnego: *Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie*).

Spełnieniem kryterium czwartego dla realizacji celu tematycznego – *Ochrona środowiska i promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów* (priorytet inwestycyjny – *inwestycje w sektorze gospodarki odpadami*), jest zaplanowanie podjęcia przez Polskę działań m.in. w zakresie przeprowadzenia prac legislacyjnych umożliwiających realizację celów unijnych wyznaczonych na rok 2020, w tym **wzmocnienie instrumentów finansowych. Polega to na zastosowaniu na odpowiednim poziomie kluczowych instrumentów ekonomicznych takich, jak: odpowiednie opłaty za składowanie lub/i zakazy składowania odpadów, które nadają się do recyklingu**. Zatem prace nad przedmiotowym rozporządzeniem w celu realizacji ww. warunku wynikają z umowy partnerstwa (dokumentu pt. „*Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020, Umowa Partnerstwa*” zatwierdzonego przez Komisję Europejską (KE) w dniu 23 maja 2014 r.).

Pozostawienie stawek opłat za składowanie odpadów dla wybranych rodzajów odpadów na obecnym poziomie może spowodować dalsze utrzymywanie się nielegalnych praktyk w gospodarce odpadami, w tym niestosowanie hierarchii sposobów postępowania z odpadami i niekierowanie strumienia odpadów do odzysku, w tym recyklingu, a w konsekwencji:

1. niewywiązanie się Polski ze zobowiązań wobec UE wynikających z dyrektyw z zakresu gospodarki odpadami;
2. brak możliwości spełnienia przez Polskę warunków *ex-ante* do pozyskania z funduszy UE środków na wsparcie realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami w nowej perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020 - kwota alokacji przeznaczona na lata 2014- 2020 na realizację przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami wynosi ponad 1 mld Euro;
3. istotne utrudnienia dla funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wynikającego z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

4. utrudnienia w zakresie kontynuacji przedsięwzięć związanych z instalacjami do przetwarzania odpadów dofinansowanymi z funduszy Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) (działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych*).

Zatem niskie opłaty stawek za składowanie odpadów utrudniają:

1) pełne wdrożenie przepisów UE, w szczególności wynikających z dyrektyw:

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008 r. str. 3);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. U. UE L z dnia 24 lipca 2012 r.);
- dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266 z 26.09.2006, str. 1, z późn. zm.);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. Urz. WE L 269 z 21.10.2000, str. 34, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 224);
- dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WE L 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 13, str. 349)
- dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1 i L 284 z 31.10.2003, str. 1);

2) efektywne wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wynikającego z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

3) funkcjonowanie systemu regionów gospodarki odpadami komunalnymi określonego w wojewódzkich planach gospodarki odpadami wraz z wyznaczonymi w nich regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK);

4) kontynuację przedsięwzięć związanych z instalacjami do przetwarzania odpadów dofinansowanymi z funduszy Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) (działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych*).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem projektowanej regulacji jest określenie jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze środowiska uwzględniające wzmocnienie instrumentów finansowych za umieszczenie odpadów na składowisku, co umożliwi Polsce wsparcie realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a w konsekwencji realizację wyznaczonych na rok 2020 celów unijnych w zakresie gospodarki odpadami. Działania te wpisują się w model gospodarki o obiegu zamkniętym, będący jednym z elementów wspomagających realizację przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Wysokość stawek za składowanie odpadów powinna skłaniać do przetwarzania odpadów innymi sposobami niż składowanie. Projekt przedmiotowego rozporządzenia dokonuje zatem zmiany poziomu stawek opłaty dla wybranych rodzajów odpadów poprzez podwyższenie stawek opłat za składowanie odpadów takich jak: odpady komunalne, a także odpady pochodzące z mechanicznej obróbki odpadów komunalnych, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady opakowaniowe.

Docelowa stawka opłaty za składowanie tego typu odpadów została ustalona w niniejszym projekcie rozporządzenia na poziomie 270 zł (zbliżona do obecnej górnej stawki opłaty, która stanowi ograniczenie w określeniu wyższej wysokości stawki).

Przyjęta wysokość jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie niektórych rodzajów odpadów na składowisku odpadów na poziomie 270 zł za Mg jest stawką, która jednoznacznie wskazuje, że dla wybranych rodzajów odpadów metoda unieszkodliwiania poprzez składowanie jest wysoce niepożądana i te rodzaje odpadów powinny zostać poddane innym procesom przetwarzania, w szczególności recyklingowi. Stawka została przyjęta na poziomie jaki pozwala przyjąć wysokość górnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku, wynikającą z ustawy – Prawo ochrony środowiska. Jest to jednak wartość o ok. 50% niższa od średniej stawki opłaty

obowiązującej w państwach członkowskich, które obniżyły ilość składowanych odpadów poniżej poziomu 15% (zgodnie z wykresem zamieszczonym w pkt 3 OSR).

W projekcie rozporządzenia określono stopniowy wzrost stawek opłat tych odpadów w 3-letniej perspektywie czasowej (do roku 2020), co, służy stworzeniu efektywnego narzędzia ekonomicznego, które powinno przyczynić się do wzrostu udziału innych niż składowanie metod przetwarzania odpadów. Znaczący wzrost opłat za składowanie odpadów powinien w pierwszej kolejności przyczynić się do wykorzystania dostępnych wydajności istniejących instalacji do przetwarzania odpadów (odzysku, unieszkodliwienia innego niż składowanie), ich niezbędnych modernizacji, a także do kontynuacji realizowanych projektów inwestycyjnych, również przy wykorzystaniu środków funduszy UE. Taki efekt można osiągnąć wówczas, gdy koszt przyjęcia odpadów na składowisko będzie znacząco wyższy od ceny przyjęcia odpadów do zakładów przekształcania odpadów innymi metodami niż składowanie. Zaproponowane zmiany mają doprowadzić do sytuacji, w której korzystniejsze finansowo będzie zagospodarowanie odpadów w sposób inny niż składowanie, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, a więc skupienie działań w kierunku zwiększenia ilości odpadów selektywnie zebranych u źródła, rozwój procesów odzysku odpadów, w tym recyklingu, termiczne przekształcanie odpadów, zwiększania w możliwie największym zakresie efektywności przetwarzania odpadów w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (w części mechanicznej), aby powstawało jak najwięcej odpadów nadających się do recyklingu i odzysku oraz jak najmniej do składowania.

Znacząca zmiana dotyczy 87 ww. rodzajów odpadów (spośród 919). Zatem w przypadku wspomnianych (87) rodzajów odpadów znaczący wzrost opłaty za korzystanie ze środowiska ma charakter sankcyjny, który w konsekwencji ma na celu wymuszenie stopniowej rezygnacji ze składowania odpadów – procesu stojącego najniżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami. W związku z powyższym w załączniku do rozporządzenia określone zostaną dla poszczególnych rodzajów odpadów jednostkowe stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku przewidziane do obowiązywania w roku 2018, 2019, 2020 i kolejnych.

Ponadto, dla większości rodzajów odpadów wskazane w tabeli stawki opłaty obowiązujące w roku 2018 zostaną zwaloryzowane o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem – wskaźnik corocznie ogłaszany w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem.

Oczekuje się, że rozporządzenie, ze względu na sankcyjny charakter opłat za korzystanie ze środowiska, będzie miało istotny wpływ na ochronę środowiska, w szczególności powinno przyczynić się do znaczącego wzrostu poziomu odzysku, w tym recyklingu, a także skutecznie ograniczyć ilość składowanych odpadów pochodzących z sektora komunalnego.

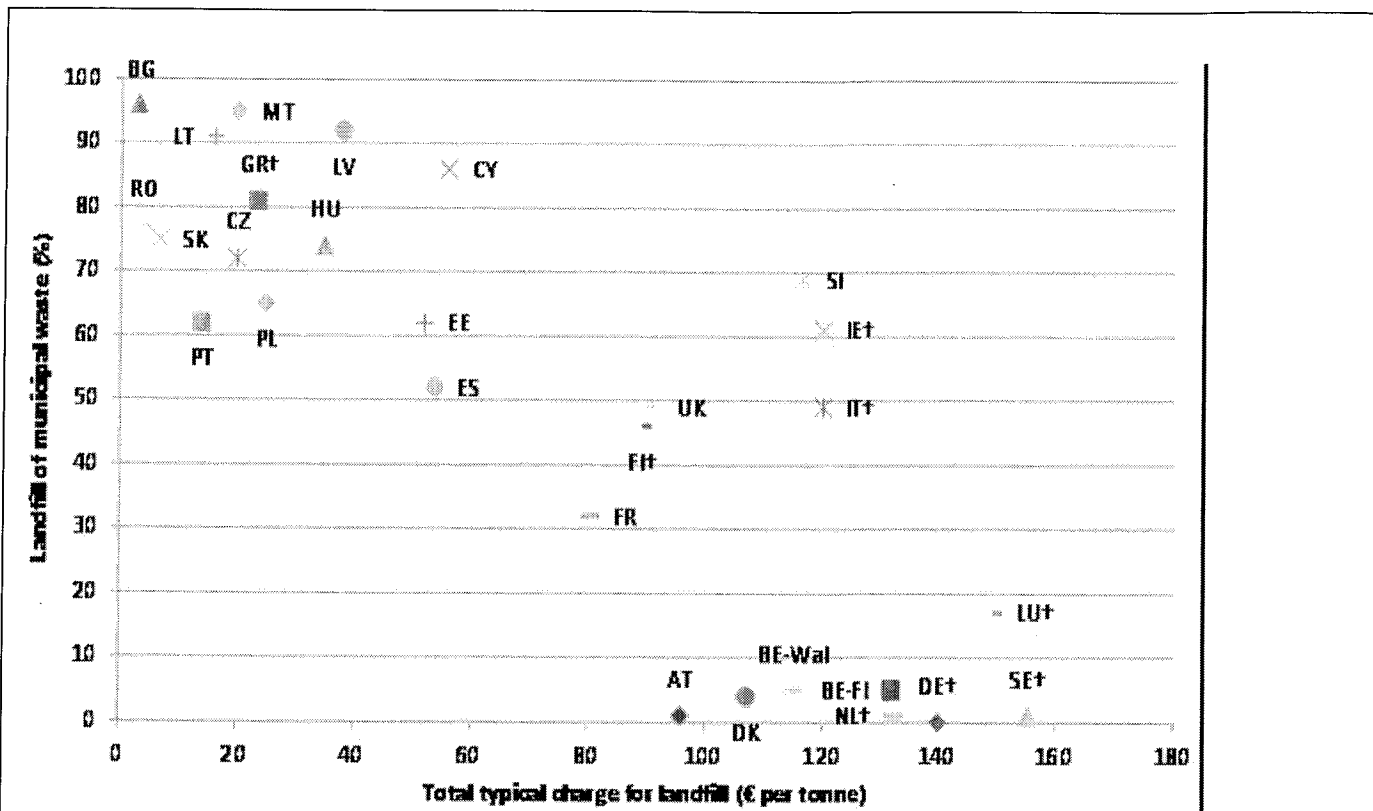
3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W ramach wsparcia we wdrażaniu dyrektywy ramowej 2008/98 w sprawie odpadów “Support to Member States in improving waste management based on assessment of Member States’ performance” (*Reference: 070307/2011/606502/SER/C2*), dostępnej pod adresem:

http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/support_implementation.htm, Komisja Europejska dla poszczególnych państw Unii Europejskiej, w których stopień wdrożenia jest niewystarczający, określiła tzw. roadmap. Zgodnie z rekomendacjami Komisji Europejskiej jednym z najważniejszych elementów do wprowadzenia jest podniesienie stawek opłat za składowanie odpadów.

Oprócz Polski takim wsparciem zostały objęte również: Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Włochy, Łotwa, Litwa, Rumunia i Słowacja. Dla każdego z tych państw określone zostały indywidualne wytyczne (roadmaps) dostosowane do specyfiki i sytuacji panującej w danym kraju.

Poniższy wykres, przygotowany przez Komisję Europejską, w ramach przeglądu istniejących w krajach Unii Europejskiej instrumentów ekonomicznych w gospodarce odpadami obrazuje wysokość opłaty za składowanie odpadów w kontekście uzyskiwanego poziomu składowania odpadów komunalnych. W państwach członkowskich, które najgorzej sobie dają radę z ograniczaniem poziomu składowania odpadów funkcjonują najniższe opłaty za składowanie.

Wpływ wysokości opłaty za składowanie odpadów [€/Mg] na poziom składowania odpadów komunalnych [%]

(Źródło: Economic Instruments, High level seminar Brussels, Komisja Europejska, 2013 r.)

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy administracji publicznej właściwe w sprawach opłat za korzystanie ze środowiska (Urzędy Marszałkowskie)	16	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.	Oddziaływanie wynikające z faktu, że marszałkowie województw są organem właściwym do spraw związanych z opłatami za korzystanie ze środowiska (wymierzają również opłaty podwyższone). Podmioty korzystające ze środowiska wpłacają opłaty za korzystanie ze środowiska na rachunki urzędów marszałkowskich.
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.	17 (16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej)	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Jedna jednostka przypadająca na województwo (wfosigw) oraz NFOŚiGW	Oddziaływanie wynikające z faktu, że wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych stanowią przychody funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (ok. 40 % w przypadku wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów).
Inspekcje Ochrony Środowiska	17	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony	Oddziaływanie wynikające z faktu, że inspekcja wymierza administracyjne kary pieniężne,

		środowiska. Jedna jednostka przypadająca na województwo (wioś) oraz GIOŚ	których wysokość jest uzależniona od wysokości jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze środowiska. Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przekazują, zgodnie z przepisami, na rachunki odpowiednio Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz powiatów i gmin z przeznaczeniem na cele związane z ochroną Środowiska.
Podmioty prowadzące działalność związaną z gospodarką odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi – m.in. zarządzający składowiskami, na których składowane są odpady komunalne.	417 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Krajowy plan gospodarki odpadami (Kpgo 2022)	Zarządzający składowiskami odpadów jako podmiot korzystający ze środowiska odprowadzą opłaty za składowanie odpadów zgodnie z nowymi stawkami.
Podmioty prowadzące działalność związaną z gospodarką odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi – m. in. podmioty przetwarzające odpady w inny sposób niż przez ich składowanie OGÓLEM	ok. 5 tys. podmiotów posiadających zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwienie odpadów	Centralny System Odpadowy	Oddziaływanie pośrednie wynikające z rozwoju innych niż składowanie metod przetwarzania odpadów (zakładane jest zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do instalacji innych niż składowiska odpadów).
Podmioty prowadzące działalność związaną z gospodarką odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi – m. in. spalarnie odpadów spalające odpady komunalne.	5 (7 w 2018 r.)	Centralny System Odpadowy POiŚ	j.w
Podmioty prowadzące działalność związaną z gospodarką odpadami, w szczególności odpadami komunalnymi – m. in. instalacje o statusie RIPOK do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.	127	Krajowy plan gospodarki odpadami (Kpgo 2022)	Poniosą wyższe koszty w przypadku skierowania odpadów do składowania.
Gminy	2478	-	Oddziaływanie wynikające z faktu, że wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska stanowią w odpowiednim procencie (ok. 50% w przypadku wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów) dochód budżetu gmin, na których obszarze składowane są odpady. Ponadto, gminy są odpowiedzialne za realizację systemu

			zagospodarowania odpadów komunalnych. Zapewnienie strumienia odpadów dla instalacji będących w posiadaniu gmin.
Powiaty	380	-	Oddziaływanie wynikające z faktu, że wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska stanowią w odpowiednim procencie (ok. 10% w przypadku wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów) dochód budżetu powiatów, na których obszarze składowane są odpady.
Mieszkańcy	38,425 mln	wg GUS (stan na 31 maja 2016 r.)	Ponoszą opłaty za odbiór odpadów komunalnych, w których zawarte są koszty zagospodarowania odpadów, w tym także składowania. Opłata za odbiór odpadów przekazywana jest na rzecz gminy. Wyliczenia potencjalnego wpływu na 1 mieszkańca zostały przedstawione w pkt 7 formularza OSR. Natomiast ewentualny wzrost opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów będzie wynikał z budowanych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminnych systemów odbioru i zagospodarowania odpadów.
Budżet państwa	-	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.	Oddziaływanie wynikające z przepisów art. 402 ust. 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie:

- 1) zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.);
- 2) skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759);
- 3) skierowany do zaopiniowania przez:
 - a) marszałków województw,
 - b) Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej,
 - c) Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska,
 - d) Prezydentów Miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wielkopolski, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Toruń, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra;
 - e) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - f) Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 4) skierowany do zaopiniowania przez następujące reprezentatywne organizacje pracodawców:
 - a) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Konfederacja „Lewiatan”,

- c) Związek Rzemiosła Polskiego,
 - d) Związek Pracodawco w „Business Centre Club;
- 5) skierowany do zaopiniowania przez następujące reprezentatywne związki zawodowe:
- a) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
 - b) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
 - c) Forum Związków Zawodowych.

Projekt rozporządzenia zostanie poddany procedurze konsultacji publicznych z następującymi organami, instytucjami i organizacjami związanymi pośrednio lub bezpośrednio z gospodarowaniem odpadami:

- 1) Biuro Wspierania Lobbyingu Ekologicznego;
- 2) Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań;
- 3) Centrum Prawa Ekologicznego;
- 4) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów;
- 5) Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 6) Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 7) Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska;
- 8) Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie;
- 9) Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych;
- 10) Instytut Gospodarowania Odpadami;
- 11) Instytut na Rzecz Ekorozwoju;
- 12) Instytut Ochrony Środowiska;
- 13) Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii;
- 14) Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych;
- 15) Izba Przemysłowo-Handlowa Gospodarki Złomem;
- 16) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 17) Krajowa Izba Gospodarki Odpadami;
- 18) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu;
- 19) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Zagospodarowania Odpadów Komunalnych "Komunalnik";
- 20) Państwowa Rada Ochrony Środowiska;
- 21) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 22) Polska Izba Ekologii;
- 23) Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”;
- 24) Polska Izba Gospodarki Odpadami;
- 25) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 26) Polska Izba Opakowań;
- 27) Polska Izba Paliw Płynnych;
- 28) Polska Izba Producentów Na Rzecz Obronności Kraju;
- 29) Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
- 30) Polska Izba Technologii i Wyrobów Naturalnych;
- 31) Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego;
- 32) Polska Unia Ubocznych Produktów Spalania;
- 33) Polski Instytut Spalania;
- 34) Polski Klub Ekologiczny;
- 35) Stowarzyszenie „Bez dioksyn”;
- 36) Stowarzyszenie Forum Recyklingu Samochodów;
- 37) Stowarzyszenie Papierników Polskich;
- 38) Stowarzyszenie Polskich Przedsiębiorców Gospodarki Odpadami;
- 39) Stowarzyszenie Producentów Kabli i Osprzętu Elektrycznego;
- 40) Stowarzyszenie Technologii Ekologicznych SILESIA;
- 41) Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie;
- 42) ZIPSEE – Związek Importerów i Producentów SEE;
- 43) Związek Pracodawców Gospodarki Odpadami;
- 44) Związek Pracodawców Kolejowych;
- 45) Związek Pracodawców Przemysłu Utylizacyjnego;

Wyniki przeprowadzonych konsultacji publicznych zostaną zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W związku z koniecznością waloryzacji jednostkowych stawek opłaty za korzystanie ze środowiska za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, składowanie większości rodzajów odpadów oraz pobór wód o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (wskaźnik corocznie ogłaszany w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem – zgodnie z art. 291 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska), wpływy budżetu państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego mogą wzrosnąć o wartość ww. współczynnika w porównaniu do roku poprzedniego.</p> <p>Trudno jednoznacznie ocenić, jaki będzie rzeczywisty wpływ wprowadzonych znaczących zmian (dla określonych 87 rodzajów odpadów – ponad ww. waloryzację) w zakresie stawek za umieszczenie odpadów na składowisku.</p> <p>Ponieważ rozporządzenie to ma charakter sankcyjny, a jego celem jest kreowanie właściwych postaw w korzystaniu ze środowiska oraz ograniczenie negatywnego wpływu na nie – wszelkich zmian w jego przepisach nie powinno się rozpatrywać z punktu widzenia przychodów do budżetu. Spadek przychodów obrazuje bowiem pozytywne tendencje w zakresie korzystania ze środowiska, np. ograniczenie ilości składowanych odpadów.</p> <p>Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych stanowią przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin, przeznaczone na cele związane z ochroną środowiska.</p> <p>W kontekście wydatków i wpływów do budżetu państwa z tytułu proponowanych w przedmiotowym projekcie zmian warto zwrócić uwagę, że ustanawiana przez gminy opłata za odbiór i zagospodarowanie odpadów obejmuje wszelkie koszty związane z gospodarowaniem odpadami w tym również koszty ostatecznego składowania odpadów, których recykling lub odzysk nie był możliwy.</p>												

Tabela 1. Wielkość i struktura źródeł wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w latach 2011-2015 (mln zł.)

Wyszczególnienie	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015
Razem wpływy	1898,8	1790,7	857,9	1550,5	1593,5
- gospodarka wodna i ochrona wód	463,5	470,7	227,9	459,8	476,4
- za zanieczyszczenie powietrza	763,9	724,0	342,8	640,2	670,2
- za składowanie odpadów i inne	671,4	596,0	287,2	450,5	443,8

„Informacja o wpływach z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska oraz redystrybucji tych wpływów” za 2015 r. NFOŚiGW.

Obecnie obowiązujące przepisy ustanawiają różne stawki opłaty za składowanie: zmieszanych odpadów komunalnych (odpad o kodzie 20 03 01 – 120,76 zł/Mg), frakcji nadsitowej (odpad o kodzie 19 12 12 – 74,26 zł/Mg) oraz stabilizatu (odpad o kodzie 19 05 99 – 24,15 zł/Mg). Zgodnie ze sprawozdaniami Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014 odebrano ok. 10 810 717,48 Mg odpadów komunalnych, z czego 7 855 367,20 Mg stanowiły zmieszane odpady komunalne o kodzie 20 03 01. Około 4% zmieszanych odpadów komunalnych skierowano bezpośrednio na składowiska odpadów, pozostała część poddana została innym procesom przetwarzania odpadów, w szczególności mechaniczno-biologicznemu przetwarzaniu. Szacuje się, że w 2014 r. w instalacjach MBP powstało ok. 2,7 mln Mg odpadów o kodzie 19 12 12 (frakcja balastowa po procesie mechanicznym) i ok. 0,9 mln Mg stabilizatu (odpad po procesie mechaniczno-biologicznym o kodzie 19 05 99), które zostały przekazane do składowania (proces D5) (szacunki na podstawie opracowania pt: *Raport końcowy III etapu ekspertyzy mającej na celu przeprowadzenie badań odpadów w 20 instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów* (prof. dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, dr inż. Emilia den Boer).

Pomimo, iż zgodnie z Kpgo (Krajowym planem gospodarki odpadami) 2014 przewidywano stopniowy wzrost ilości wytwarzanych odpadów z tempem od 1,2 do 1,6% rocznie, zarówno dane GUS Ochrona środowiska 2015, jak i sprawozdania Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014, nie potwierdzają ww. prognoz. Zgodnie z danymi GUS w 2014 r. wytworzono 10 330 mln odpadów komunalnych, natomiast zgodnie ze sprawozdaniami Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014 wytworzonych zostało 10 810 mln odpadów komunalnych. Nie osiągnięto zatem zakładanych 13 035 mln.

Na potrzeby oszacowania wpływu na sektor finansów publicznych z opłat za składowanie odpadów przyjęto dane pochodzące ze sprawozdań Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014.

Opierając się o ww. dane opracowane na podstawie sprawozdań Marszałków Województw z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2014, poniżej (Tabela 2 i 3) oraz opracowania pt: *Raport końcowy III etapu ekspertyzy mającej na celu przeprowadzenie badań odpadów w 20 instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów* (prof. dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, dr inż. Emilia den Boer (zwane dalej ekspertyzą w sprawie MBP), dokonano symulacji wpływów z opłat za składowanie odpadów komunalnych w roku 2018, 2019 i 2020 na podstawie następujących założeń:

- ilość odebranych odpadów komunalnych pozostanie w najbliższych latach na podobnym poziomie (dane ze sprawozdań Marszałków Województw za 2014 r.),
- samorządy województw zapewnią osiągnięcie w ww. latach poziomów selektywnej zbiórki odpadów wynoszące odpowiednio: 30%, 40% i 50%,
- masa zmieszanych odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01) trafi do instalacji mechaniczno-biologicznego (MBP) lub instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (ITPOK),
- instalacje MBP odpadów spowodują ograniczenie masy odpadów o ok 50% (zgodnie z opracowaniem:
http://www.mos.gov.pl/g2/big/2011_12/011395b06191d99618c51e254cf353cb.pdf),
- pozostałe 50% masy odpadów przetworzonej w instalacjach MBP będzie kierowane do składowania (w podziale na stabilizat – odpad o kodzie 19 05 99 w ilości 25% oraz frakcja nadsitowa – odpad o kodzie 19 12 12 w ilości 75%) (wg ekspertyzy w sprawie MBP),
- zostaną przywrócone w przepisach obowiązującego prawa wymagania jakościowe dla stabilizatu (odpad o kodzie 19 05 99),
- spełniający wymagania prawne stabilizat (odpad o kodzie 19 05 99) - stawki opłat w kolejnych latach po redukcji ceny o 75% zgodnie z przypisem 6 w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia,

Tabela 2. Szacunkowe wpływy z opłat za składowanie odpadów komunalnych

Masa odpadów [Mg] wg stanu na 2014 r.			Szacunkowe wpływy z opłat za składowanie [w mln zł.] Odpady o kodzie: 19 12 12, 19 05 99,			
Ilość zebranych odpadów komunalnych wszystkich w 2014 r.	Odebrane 20 03 01 (nie segregowane zmieszane odpady komunalne) w 2014	Odpady po MBP (redukcja 50%)	2015 r. (zróżnicowane stawki)	2018 r.	2019r.	2020 r.
				(obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 30%, stawka 140 zł/Mg)	(obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 40%, stawka 170 zł/Mg)	(obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 50%, stawka 270zł/Mg)
10 810 717	7 855 367	3 405 684	210	371	376	478

Założenia te pozwalają oszacować potencjalne wpływy z opłat za składowanie odpadów. Warto jednak zwrócić uwagę, że są to szacunki czysto teoretyczne, gdyż nie uwzględniają faktycznego zmniejszenia ilości składowanych odpadów, będącego np. efektem przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. poz. 1277), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia ustanawiany został zakres badań oraz kryteria dopuszczenia odpadów o kodach 19 08 05, 19 08 12, 19 08 14, 19 12 12 oraz z grupy 20 do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. W konsekwencji ww. rodzaje odpadów, które nie spełnią wskazanych w załączniku 4 kryteriów nie będą mogły trafić na składowiska odpadów, a to powinno istotnie zredukować ilość składowanych odpadów komunalnych oraz odpadów powstałych w instalacjach MBP. Jednakże z uwagi na krótki termin obowiązywania wspomnianych przepisów nie ma możliwości oszacowania rzeczywistego wpływu tej regulacji na ograniczenie ilości składowanych odpadów na kolejne lata. Dodatkowo warto zaznaczyć, że osiągnięcie ustanowionych na poziomie UE jak i krajowym celów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, powinno wymusić w najbliższej przyszłości na gminach wprowadzenie systemów selektywnego zbierania bioodpadów (u źródła), które mają nie tylko znaczący udział w masie zmieszanych odpadów komunalnych, ale również są przyczyną istotnego obniżenia jakości odpadów pochodzących z mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych, a w konsekwencji zmniejszenia ilości odpadów nadających się do odzysku, w tym recyklingu i w dalszym etapie zwiększenia ilości odpadów składowanych na składowiskach.

	<p>Przedstawione w tabeli nr 2 wyliczenia wskazują na możliwość zwiększenia wpływów z opłat za składowanie odpadów w poszczególnych latach.</p> <p>Jest to jednak scenariusz, w którym w 2020 r. do składowania przekazanych zostanie ok 2 mln Mg odpadów pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych – czyli ok 20% masy wszystkich odebranych odpadów komunalnych – po uwzględnieniu redukcji masy wszystkich odebranych odpadów komunalnych o obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia – 50%, moce przerobowe ITPOK, oraz redukcję masy w instalacjach MBP. Jak wspomniano powyżej nie uwzględnia w pełni skutków funkcjonowania rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach.</p> <p>W związku z powyższym wyższe stawki opłat dla określonych (87) rodzajów odpadów, mogą wpłynąć na wzrost przychodów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz powiatów i gmin, o ile nie nastąpi oczekiwane zmniejszenie ilości składowanych odpadów (które wyniknie m.in. z uzyskania wyższego poziomu selektywnej zbiórki u źródła, zwiększenia uzyskanych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, a także z samego zwiększenia przedmiotowym rozporządzeniem stawek opłat za składowanie odpadów).</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Jak wykazano w opracowanym na zlecenie Komisji Europejskiej raporcie BIOIS, pt: „Implementing EU waste legislation for green growth”, 27 November 2011, pełne wdrożenie do 2020 roku europejskiego prawodawstwa z zakresu gospodarki odpadami (w tym hierarchii sposobów postępowania z odpadami) dałoby możliwość stworzenia około 400 000 nowych miejsc pracy, a obroty w sektorze gospodarki odpadami (w tym recyklingu) wzrosłyby o 42 miliardy Euro rocznie.</p> <p>Wprowadzenie w 2018 r. podwyższonych stawek opłat za składowanie odpadów spowoduje podwyższenie kosztów składowania odpadów, czyli zniechęci do składowania odpadów na rzecz innych metod przetwarzania odpadów. Efektem tego powinno być zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych do składowania, co jest jednym z celów niniejszej regulacji. Jednocześnie oczekuje się pozytywnego wpływu na konkurencyjność przedsiębiorców przetwarzających odpady w inny sposób niż przez ich składowanie, w szczególności zajmujących się odzyskiem, w tym recyklingiem odpadów (poprzez zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do tych metod przetwarzania odpadów). Natomiast obniżenie konkurencyjności składowisk odpadów (jako najmniej preferowanej formy zagospodarowania odpadów) wynika bezpośrednio, zarówno z umowy partnerstwa ((dokumentu pt. „Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020, Umowa Partnerstwa” zatwierdzonego przez Komisję Europejską (KE) w dniu 23 maja 2014 r.), jak</p>							

i z ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Postanowienia te są wynikiem obowiązującej w UE hierarchii sposobów postępowania z odpadami. Wobec tego **niniejsze rozporządzenie stanowi jedynie narzędzie, aby wymagania dotyczące właściwego postępowania z odpadami, zawarte we wspomnianych ustawach, zostały spełnione przez wszystkich uczestników systemu.**

Wysokość jednostkowej stawki opłaty za składowanie odpadów będzie pełnić funkcję wspomagającą przepisy prawne w prawidłowych zachowaniach podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami oraz stosowaniu dobrej praktyki gospodarowania odpadami (system opłat ma charakter sankcyjny). Zatem ewentualny wzrost kosztów na mieszkańca będzie wynikać przede wszystkim z praktycznej realizacji przez gminy przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zobowiązuje do uzyskania w najbliższych latach określonych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Ocenia się, że wzrost stawek opłaty za umieszczanie odpadów na składowiskach odpadów, w szczególności odpadów komunalnych oraz odpadów poużytkowych, pociągnie za sobą wzrost kosztów zagospodarowania odpadów w miejscach gdzie dominującą metodą unieszkodliwiania odpadów będzie składowanie, a nie inne, preferowane w obowiązujących przepisach prawa metody ich zagospodarowania, w szczególności procesy mające na celu w jak największym zakresie odzysk i recykling tzw. odpadów surowcowych, procesy mechaniczno-biologiczne czy termicznego przetwarzania. Wspomniany wzrost kosztów może być krótkotrwały, ponieważ zwiększenie sankcji (opłat za korzystanie ze środowiska) z tytułu składowania odpadów wymusi m.in. w dłuższej perspektywie wzrost wskaźników selektywnego zbierania odpadów u źródła (opłata za odbiór odpadów selektywnie zbieranych jest zgodnie z obowiązującymi przepisami niższa niż odpadów zmieszanych) oraz poprawi opłacalność prowadzenia procesów odzysku i recyklingu wyselekcjonowanych odpadów (z uwagi na poprawę jakości odpadów „surowcowych”).

Koszt gospodarowania odpadami obejmuje kilka składników, generowanych w różnych fazach (podsystemach) systemu gospodarki odpadami, przykładowo w przypadku odpadów komunalnych obejmuje on gromadzenie odpadów w pojemnikach, odbieranie odpadów z pojemników i transport do odpowiedniej instalacji: sortowania, recyklingu, odzysku i unieszkodliwiania, na składowaniu kończąc. Wybrane rodzaje odpadów, które powinny zostać właśnie poddane metodom odzysku, a przede wszystkim recyklingu, nie powinny trafić na składowisko odpadów z tego względu, że jest to najtańsza obecnie metoda przetwarzania odpadów. Natomiast z tytułu składowania w każdym kolejnym roku ze względu na redukcję ilości odpadów kierowanych do składowania, ich udział w cenie za odbiór i zagospodarowanie odpadów będzie maleć.

Wysokość jednostkowej stawki opłat za składowanie odpadów, stosowanej do obliczania opłaty za składowanie odpadów, powinna być zatem w pierwszej kolejności instrumentem ekonomicznym motywującym do zmiany sposobu postępowania z odpadami w kierunku pożądanym z punktu widzenia polityki ochrony środowiska, wymagań prawa i dobrej praktyki, realizacji planów gospodarki odpadami, realizacji zobowiązań międzynarodowych, bezpieczeństwa surowcowego kraju. W związku z powyższym oczekuje się, że rozporządzenie będzie miało istotny i pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki oraz przyczyni się do rozwoju sektora firm zajmujących się przetwarzaniem odpadów, w tym wzrostu miejsc pracy, a także innowacyjności w sektorze gospodarki odpadami. Od początku obowiązywania przepisów ustawy o odpadach wdrażającej przepisy unijne, obowiązuje wymóg, że na składowiska odpadów mogą zostać przekazane te rodzaje odpadów, które zostały uprzednio poddane przetworzeniu. Zatem projekt niniejszego rozporządzenia pomoże w stosowaniu już obowiązujących przepisów z zakresu gospodarki odpadami.

Jednocześnie określenie stawek opłat na 3 kolejne lata powinno ułatwić gminom i przedsiębiorcom planowanie inwestycji w zakresie gospodarki odpadami, które są niezbędne dla wywiązania się Polski ze zobowiązań wobec Unii Europejskiej, jak również do planów finansowych związanych z inwestycjami w zakresie gospodarki odpadami.

Również w przekazywanych przez branżę gospodarki odpadami informacjach, podkreślano, iż stosowanie opłat za składowanie odpadów jest niezbędnym narzędziem w prowadzeniu działalności związanej z gospodarką odpadami i narzędziem do rzetelnego prowadzenia systemu. Podwyższenie niektórych stawek opłat za umieszczenie odpadów na składowisku, ma na celu promowanie innych niż składowanie procesów zagospodarowania odpadów oraz umożliwienie lepszego planowania gospodarki odpadami przez przedsiębiorców, a w rezultacie stworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w zakresie wykorzystania poszczególnych rodzajów odpadów.

Cena przyjęcia odpadów do unieszkodliwiania na bramie składowiska, której elementem jest opłata za korzystanie ze środowiska, obejmuje także dodatkowe koszty prowadzenia działalności, w tym zatrudnienia, funduszu rekultywacyjnego i innych kosztów eksploatacyjnych. W związku z podwyżką opłat za składowanie przedsiębiorcy będą ponownie musieli skalkulować koszty prowadzenia instalacji.

Podniesienie ceny za unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie spowoduje, że cena ta stanie się mniej konkurencyjna w stosunku do innych sposobów zagospodarowania odpadów, takich jak: termiczne przekształcanie (średnia cena ok. 270 zł/Mg odpadów), czy mechaniczno-biologiczne przetwarzanie (średnia cena ok. 250 zł/Mg).

Ponadto wyrównanie stawek opłat za składowanie odpadów jest instrumentem zniechęcającym do nielegalnych praktyk, np. „przekodowywania” odpadów celem poniesienia niższej opłaty za ich składowanie (nieprawidłowej klasyfikacji odpadów mającej na celu uniknięcie wyższych stawek opłat za korzystanie ze środowiska).

Po wejściu w życie nowych stawek opłat, rynek będzie obserwowany (również pod kątem osiągnięcia wymaganych celów unijnych określonych do roku 2020 recyklingu oraz przygotowania do ponownego użycia), po czym nastąpi ewentualna weryfikacja opłat na kolejne lata.

Wraz ze wzrostem masy odpadów selektywnie zebranych ze strumienia odpadów komunalnych przeznaczonych do odzysku, w tym recyklingu, przewiduje się, że nastąpi znaczący rozwój infrastruktury do ich przetwarzania, a także umożliwi to pełniejsze wykorzystanie istniejącego parku maszynowego instalacji regionalnych, które z uwagi na brak możliwości sprostania konkurencji składowisk odpadów bardzo często pracują nawet poniżej 50% swoich nominalnych mocy przerobowych.

Określony w projekcie wzrost stawek opłat może pośrednio spowodować wzrost obciążeń gospodarstw domowych. Wzrost obciążeń wiąże się z faktem, że w chwili obecnej składowanie odpadów w wielu gminach jest najtańszą i najpopularniejszą metodą zagospodarowania odpadów. Natomiast składowanie odpadów nieprzetworzonych jest niezgodne z art. 105 ustawy o odpadach, zgodnie z którym odpady przed umieszczeniem na składowisku odpadów poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, włącznie z segregacją...”.

Natomiast, wzrost obciążeń gospodarstw domowych może **nie** zaistnieć przy założeniu poprawnego zarządzania przez gminy gospodarką odpadami komunalnymi z podstawowym elementem selektywnego zbierania tych odpadów „u źródła” oraz wysegregowywania ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych rodzajów odpadów nadających się do dalszego odzysku, w tym recyklingu, a dopiero potem kierowania do unieszkodliwiania na składowiskach pozostałości z tych procesów. Wynika to z faktu ograniczania masy odpadów w drodze procesów mechaniczno –biologicznego przetwarzania odpadów (a po 2016 r. także procesu termicznego przekształcania odpadów), jak również z kompensacji rosnącego kosztu zagospodarowania odpadów przychodami z tytułu sprzedaży odzyskanych surowców.

Należy zakładać, że udział odzysku i recyklingu odpadów będzie wzrastał, by zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE w sprawie odpadów osiągnąć w 2020 r. poziom 50% dla materiałów zawartych w odpadach komunalnych. Wzrost obciążenia mieszkańców z tytułu opłaty za składowanie odpadów zależy bowiem od stopnia segregacji odpadów w gospodarstwach domowych oraz przyjętych na poziomie gminy maksymalnych stawek za odbiór odpadów komunalnych, zróżnicowanych od tego, czy odpady są odbierane w sposób zmieszany, czy są posegregowane.

Podkreślenia wymaga, że opłata z tytułu umieszczenia odpadów na składowisku w ogóle nie będzie wnoszona, jeżeli odpady nie trafią na składowisko, a zostaną przekazane do odzysku lub termicznego przekształcenia. Podobnie, jeżeli pozostałości po sortowaniu zostaną poddane mechaniczno-biologicznemu przetworzeniu – wówczas ich masa zostanie zredukowana o kolejny odsetek, za który właściciel instalacji nie będzie ponosił opłat.

Na potrzeby oszacowania wpływu opłat za składowanie odpadów na gospodarstwa domowe przyjęto dane pochodzące z publikacji GUS Ochrona środowiska 2015.

Poniżej (Tabela 3) dokonano symulacji obciążenia 1 mieszkańca w gospodarstwie domowym w roku 2018, 2019 i 2020 na podstawie następujących założeń:

- samorządy województw zapewnią osiągnięcie w ww. latach poziomów selektywnej zbiórki odpadów wynoszące odpowiednio: 30%, 40% i 50%,
- pozostała w wyniku selektywnej zbiórki masa odpadów trafi do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP) lub ITPOK
- instalacje MBP odpadów spowodują ograniczenie masy odpadów o 50%,
- pozostałe 50% masy odpadów przetworzonej w instalacjach MBP będzie kierowane do składowania (stabilizat, frakcja nadsitowa),
- ilość zebranych odpadów komunalnych pozostanie w najbliższych latach na podobnym poziomie (dane GUS za 2014 r.).

Założenia te pozwalają oszacować udział maksymalnych kosztów za pozostałe do składowania odpady na jednego mieszkańca. Koszty te już obecnie są pomniejszane o możliwości przetwarzania tzw. paliw alternatywnych pochodzących z odpadów komunalnych w cementowniach.

Poniższa symulacja obciążenia 1 mieszkańca w gospodarstwie domowym uwzględnia funkcjonowanie w systemie gospodarki odpadami komunalnymi 7 spalarni zmieszanych odpadów komunalnych oraz poprawę w zakresie selektywnego zbierania odpadów u źródła (w 2018 r. – 30%, 2019 r. – 40%, w 2020 r. – 50%). Uwzględniając moce przerobowe ww. spalarni odpadów (ok 1 044 000 Mg/rok – 10% strumienia wytwarzanych odpadów komunalnych) stwierdza się, że szacowany udział opłaty za składowanie w udziale kosztów za odbiór i zagospodarowanie odpadów na jednego mieszkańca rocznie w skali kraju może wynieść 12,79 zł/rok w 2018 r., 13,32 zł/rok w 2019 r. oraz 17,63 zł/rok w 2020 r.

Należy zatem zaznaczyć, że wraz ze wzrostem opłat za składowanie odpadów obciążenia roczne na jednego mieszkańca na rok mogą wzrosnąć zaledwie o 50 gr z roku 2018 na 2019 i o ok 4 zł z roku 2019 na 2020.

Wynika to z opisanego wyżej cząstkowego udziału opłaty za składowanie w ogólnych kosztach odbioru i zagospodarowania odpadów w Polsce.

Tabela 3

Polska		Rok 2015 (obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 16%, Obecna stawka - 120,76 zł)	Rok 2018 (obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 30%, opłata za składowanie - 140 zł/Mg)	Rok 2019 (obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 40% opłata za składowanie - 170 zł/Mg)	Rok 2020 (obowiązkowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia - 50% opłata za składowanie - 270 zł/Mg)
Liczba mieszkańców w wg GUS, dane za 2014 r.	Ilość zebranych odpadów komunalnych wszystkich wg GUS [Mg], dane za 2014 r.	maksymalna opłata za składowanie [zł]/mieszkańca/rok] - (po procesie MBP)	maksymalna opłata za składowanie [zł]/mieszkańca/rok] - (po procesie MBP)	maksymalna opłata za składowanie [zł]/mieszkańca/rok] - (po procesie MBP)	maksymalna opłata za składowanie [zł]/mieszkańca/rok] - (po procesie MBP)

	38478602	10330	12,17	12,79	13,32	17,63
<p>Opisane wyżej szacunki nie powinny być utożsamiane z bezpośrednim motorem dynamiki wzrostu lub spadku kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów ponoszonych przez każdego mieszkańca. Należy podkreślić, że to konieczność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienia przez gminy odpowiednio efektywnej - selektywnej zbiórki odpadów, - przekazania pozostałych – zmieszanych odpadów komunalnych do instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, a także w najbliższych latach również do procesów termicznego przekształcania odpadów, - zaplanowania systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w sposób maksymalnie ograniczający koszty transportu odpadów, które umożliwią gminom osiągnięcie w 2020 r. 50% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, <p>mają największy wpływ na ogólny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w Polsce.</p> <p>Wzrost opłaty za składowanie odpadów może mieć jednak bardzo duże znaczenie i wpływ na opłaty ponoszone przez mieszkańców w sytuacji, gdy gminy nie będą podejmowały działań związanych z zapewnieniem selektywnego zbierania problematycznych odpadów komunalnych oraz ich dalszego przetwarzania w postaci różnych metod odzysku oraz w sytuacji, gdy zmieszane odpady komunalne nie będą podlegały przetworzeniu przynajmniej w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów i będą tym samym w całości trafiały na składowisko odpadów. Jest to jednak scenariusz pesymistyczny, który ma bardzo niskie prawdopodobieństwo wystąpienia z uwagi na nowe regulacje i obowiązki wprowadzone ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Były to również scenariusz oparty na założeniu łamania przez samorządy gminne lub podmioty gospodarcze działające na ich zlecenie obowiązującego prawa.</p> <p>Kolejną zmienną uniemożliwiającą zestawienie bardziej szczegółowych wyliczeń dotyczących wpływu podniesienia sankcji w postaci opłaty za korzystanie środowiska (składowanie odpadów) na koszt ponoszony przez mieszkańca jest istnienie nierozzerwalnego związku kondycji rynku gospodarki odpadami surowcowymi (papier, szkło, tworzywa sztuczne i metal) z kondycją rynku poszczególnych branż dla których wspomniane strumienie odpadów stanowią surowce (przemysł hutniczy, przemysł papierniczy, branża produkcji i przetwórstwa tworzyw sztucznych). Im gorsza kondycja wymienionych branż, tym mniejszy popyt na surowce, tym niższe ceny i trudniejszy zbyty odpadów surowcowych.</p>						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu						
☐ nie dotyczy						
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy		
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: zwiększenie wysokości stawek opłaty za składowanie odpadów				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy		
Komentarz:						
9. Wpływ na rynek pracy						

Brak bezpośredniego wpływu. Regulacja może jednakże pośrednio wpłynąć na rozwój rynku pracy w sektorze zajmującym się przetwarzaniem odpadów, ale jego skalę trudno obecnie ocenić. Oczekuje się, że wdrożenie przez samorząd gmin przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz bodziec w postaci podwyższenia stawek opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku wspomogą odchodzenie od składowania odpadów na rzecz innych metod zagospodarowywania odpadów, co spowoduje stopniowy wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwach prowadzących recykling lub odzysk odpadów. Ponadto w wyniku wzrostu efektywności zarządzania odpadami komunalnymi powinien nastąpić wzrost popytu na usługi transportowe odpadów, jak również wzrost zużycia surowców odpadowych np. do produkcji energii. Należy jednak podkreślić, że ww. zjawiska będą przede wszystkim skutkiem wejścia w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897).

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne	☐ demografia	☐
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja
☐ inne:		☐ zdrowie

Omówienie wpływu

W zakresie stawek opłaty za korzystanie ze środowiska za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi oraz pobór wód – brak wpływu.

Regulacja, w efekcie jakiej planuje się do osiągnięcia, przyczyni się do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w szczególności proekologicznego zagospodarowania odpadów dążąc do maksymalizacji odzysku i recyklingu oraz spowoduje również rozwój przedsiębiorstw przetwarzających odpady i wzrost zatrudnienia w tym sektorze gospodarki.

W związku z nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zmiany proponowane w rozporządzeniu mają wspomóc poprawne zarządzanie i gospodarowanie odpadami komunalnymi w regionach gospodarki odpadami komunalnymi określonymi w wojewódzkich planach gospodarki odpadami.

Oczekuje się, że rozporządzenie, ze względu na sankcyjny charakter opłat za korzystanie ze środowiska, będzie miało istotny wpływ na ochronę środowiska, gdyż ma przyczynić się do znaczącego wzrostu poziomu odzysku, w tym recyklingu, a także skutecznie ograniczyć ilość składowanych odpadów.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Termin wejścia w życie rozporządzenia określono na dzień 1 stycznia 2018 r., w celu zapewnienia ciągłości oraz prawidłowego funkcjonowania systemu opłat za korzystanie ze środowiska.

W projekcie rozporządzenia określono stopniowy wzrost stawek opłat za składowanie odpadów w 3-letniej perspektywie czasowej (2018, 2019, 2020).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Biorąc pod uwagę fakt, że od lipca 2013 r. obowiązuje nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, oczekuje się, że zmiany następujące będą już z chwilą wejścia w życie przepisów rozporządzenia. Stopniowy wzrost stawek opłat dla wybranych rodzajów odpadów wspomogą gminy w realizacji postawionych celów w gospodarce odpadami komunalnymi. Będzie to możliwe po 2016 roku, po praktycznym ich zastosowaniu. Celem przepisów z zakresu gospodarki odpadami jest bowiem maksymalne ograniczenie ilości składowanych odpadów.

W związku z wymienionymi wyżej uwarunkowaniami konieczne jest monitorowanie udziału masowego procesów składowania odpadów w odniesieniu do pozostałych procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych (w tym z przetworzenia tych odpadów) w kontekście masy wszystkich odebranych od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych. Rokiem wyjściowym dla wspomnianego monitoringu powinien być rok 2016, natomiast końcowym dane za rok 2020 (dostępne w 2021 r.).

Do oceny efektywności wejścia w życie przedmiotowego projektu powinny pośrednio służyć uzyskiwane w skali kraju wyniki w zakresie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych.

